

Čtení na pokračování,
Část dvanáctá:

Sotos Chondropoulos:

Svatý Nektarios - Svátý našeho století

ČÁST DRUHÁ Kapitola III/2

Prázdné sliby jako odpověď na jeho žádosti o místo v církvi ho bolely nejvíce. Když slyšel prohlášení typu: „přijďte znovu příští týden, nebo znovu příští měsíc a jistě budeme schopní pro Vás něco udělat“, nabízely mu záblesky optimismu, po nichž následovala další zklamání.

Každý den se vracel do svého pokoje unavený a rozčarovaný z neúspěchu ... A aby toho nebylo dost, cítil stud a rozpaky, zvláště když musel cestou k sobě procházet kolem bytu paní domácích. Dlužil jí peníze, a to mu vůbec nevyhovovalo. A častěji se stávalo, že od ní musel přijmout jídlo. „Bůh požehnej jejímu laskavému srdci,“ pomyslel si.

Mezitím přišla zima, velmi se ochladilo a poprchávalo. Celé Athény, které ještě neměly kanalizaci, se topily ve špíně a kalužích. Všichni lidé, kteří obstarávali své denní povinnosti, chodili rychle s hlavami skloněnými v zajetí vlastních myšlenek. Zima vzala lidem možnost vidět otevřená srdce svých bližních, jejich klid i šťastné úsměvy. Zima, a zejména tato obzvláště krutá zima, ztělesňovala temnotu, nejistotu a zoufalství, které Nektarios prožíval v záplavě svých starostí.

Nakonec, a bral to jako poslední možnost, byl donucen napsat svému bratrovi Charalambovi, který žil na Chiosu. Byl to dobrý člověk, pracant a rodinný typ s mnoha dětmi.

„Můj bratře,“ psal. „Ač nechci, jsem nucen tě s velkou bolestí a mnoha slzami obtěžovat. Trávím v Athénách velmi těžké dny, opovrhovaný a zesměšněný mocnými ...“

Bratr mu nabídl malý, ale velkorysý peněžní obnos, a tato skutečnost, spolu s několika liturgiemi, které mu během Vánoc povolil sloužit arcibiskup Germanos, mu umožnilo strávit svátky v modlitbě a vážnosti.

Nicméně od Epifanie (Zjevení Páně) se jeho strádání znovu zintenzivnilo. Hlad, nouze a nejistota začala nanovo, nezbavila ho však lásky k Pánu ani důvěry v Něj. Nektarios věděl, že v tomto trápení a hanbě, které cítil, když ztratil svoji pozici, stejně jako v odsouzení od lidí, převažuje Boží vůle. Ve světě se nestane nic, ani vrabec nezemře, aniž by to byla vůle Boha Otce. Věděl také, že jen Bůh může být jeho pevným pilířem a posilou v těžké době. V tom nacházel odvahu. „Vytrvám, Pane, vydržím,“ šeptal často v modlitbě.

Kdosi mu jednou navrhl, že by se měl osobně setkat přímo s ministrem náboženství a vzdělávání a požádat ho o místo kazatele, i kdyby to mělo být na venkově. Trvalo mu dvacet dní, než setkání zařídil. Když konečně zaklepal na jeho dveře, uviděl muže ve středním věku s vlnitými vlasy a dobře upravenými vousy. Byl průměrně vysoký, se zlatým řetězem a dokonale oblečen.

„Pojďte dál, Vaše Eminence, a řekněte mi, co byste potřeboval.“

„Pane ministře, jak jistě víte, jsem z Alexandrijské církve. Nejsvětější patriarcha Sofronios, můj navěky ctihodný dobrodinec, byl proti mně ovlivněn pomluvami a vykázal mě z Egypta. Ničeho se mi nedostává, dokonce ani denního chleba. Žádám Vás tedy, abyste mě jmenoval jako kazatele kamkoliv budete chtít. Jsem plný touhy sloužit našemu Pánu Ježíši Kristu a jeho svaté pravoslavné církvi. Chtěl bych předávat pochodeň jeho slova a získávat mu duše ke spáse.“

Ministr zůstal několik sekund zamyšleně stát. Jeho levá ruka s tuhou manžetou a zlatým manžetovým knoflíkem se na chvíli dotkla brady.

„Hmm, víte, naše země naléhavě potřebuje kazatele, jenže bohužel Vy nemůžete být na takové místo přijat, Vaše Milosti.“

„Proč ne?“

„Protože jste cizinec ... Nejste řecký občan.“

Nektarios ztratil řeč. Zůstal zírat na dobře upraveného muže.

„Tak to je, už nejsem považován za Řeka,“ zamumlal pro sebe.

Mírně se ministrovi uklonil, šeptem poděkoval a rychle odešel. Jakmile vyšel z kanceláře a vstoupil na široké schodiště z ořechového dřeva, oči se mu zalily slzami a začal vzlykat. „Naštěstí, naštěstí jsem nepřestal být pravoslavným křesťanem,“ pronesl mezi vzlyky.

Cestou dolů po schodech s očima upřenýma dolů a s myslí plnou myšlenek, ho najednou zastavil kdosi, kdo šel opačným směrem. Lehce zdvihl své oči, aby viděl, co se stalo, a dotyčného poznal. Byl to významný a bohatý šlechtic, starý muž, kterého znal z Egypta, a který byl nyní politikem a poradcem vlády.

„Copak se stalo, Vaše Eminence, vypadáte tak sklíčeně?“

„Neslyšel jste snad o mé situaci, pane Melasi?“

„Slyšel jsem něco ohledně ...“

„Zdá se, že v tomto světě síly zla převažují a vládnou.“

„Ach!“

„Propustili mě z Egypta bez konkrétní příčiny, bez možnosti odpovědět, dokonce bez setkání s patriarchou. Vymysleli si proti mně neurčitě pomluvy, a tady už rok bloudím a hledám místo, které by mi umožnilo sloužit církvi a zajistilo by mi prostředky pro mé základní potřeby. Vidíte, nejsem si schopen ani zajistit denní chleba. Právě jsem byl u ministra požádat ho o umístění jako kazatele někam v zemi, kamkoliv. Odpověděl mi, že mi žádné místo nemůže

dát, protože už nejsem považován za řeckého občana. Jak nemám být sklíčený? Jak nemám plakat?“

„Co na to všechno říká synod?“

„Synod se díky Bohu nestaví proti mému umístění jako kazatele. Dali mi své doporučení.“

„Udělal byste mi laskavost, Vaše Eminence, a šel se mnou?“

„Samozřejmě, ale kam jdeme?“

„Jen pojd'te se mnou a uvidíte.“

Během několika minut byl Nektarios znovu v ministrově kanceláři. Bohatý a kultivovaný šlechtic, jehož Nektarios znal, rozzlobeně křičel: „Pane ministře, z jakého důvodu jste omítl umístit tohoto nejctihodnějšího duchovního jako kazatele? Má diplom z teologie, je členem opravdu řeckého kláštera Nea Moni na Chiosu, a může Vám poskytnout písemné doporučení posvátného synodu. Pokud odmítnete umístit duchovního s takovými doporučeními, koho potom přijmete?“

Ministr ztratil řeč. Učinil chabý pokus něco říci, ale nakonec zůstal zticha.

Po několika minutách, během nichž se zdálo, že usilovně přemýšlí, se klidně zeptal Nektaria: „Byl byste schopen, Vaše Eminence, převzít místo v prefektuře Euboia?“

Nektarios byl zpočátku v šoku, protože to, po čem tak strašně toužil, a o co se tak dlouho a těžce snažil, se konečně stalo. Nicméně jeho šok rychle ustoupil pocitu štěstí a rychle odpověděl: „Ano, byl. Byl bych šťasten jít do té nejnehostinější krajiny, kde je pravoslavné stádce, o něž bych se mohl starat.“

„Dejte nám tedy svoji adresu, abychom Vás během několika dní mohli kontaktovat ohledně místa, které byste v Euboiu převzal.“

„Nejsrdečnější díky,“ řekl nadšeně. „Nebudete toho litovat.“

Obrátil oči ke stropu a třikrát se pokřížoval.

KAPITOLA IV/2

Když se později toho dne vrátil domů, nevšiml si ničeho, co se kolem něj dělo. Nevšiml si kolemjdoucích ani koní táhnoucích bryčky. Neslyšel cval koní, volání prodavačů novin ani veselou hudbu flašinetářů. Jeho mysl byla zcela soustředěná na modlitbu a děkování Bohu. Dokonce během chůze zpíval děkovné hymny. Tu a tam byl jeho zpěv přerušen slzami vděčnosti. Láska, kterou cítil k Pánu, byla tak intenzivní. Ani na chvíli mu nezkrížila mysl skutečnost, že zcela nedávno byl biskupem, správcem patriarchátu a velmi významnou osobou Alexandrijské církve. Dokonce ho ani nenapadlo, že po tisíci pokusech a žebrání byl nyní umístěn jako obyčejný kazatel na řídce osídleném řeckém venkově. Ačkoliv byla jeho zkušenost neslýchaná a dosud v církevních kronikách neopakovaná, nedíval se nazpět a nenechal minulost zasáhnout do pocitu štěstí, že mu Pán toho dne požehnal.

„Bůh žije a stejně tak moje duše,“ řekl si pro sebe, když se přiblížil k domovu. „Hospodin je můj pastýř, nebudu míti ... Veleb, duše má, Hospodina ...“

Když konečně dorazil do domu v Garganetě, který nazýval domovem, jeho tvář zářila. Byl téměř někým jiným. Byl znovu jako dítě. Cítil se jako tenkrát, když byl malý v Sylivrii, mazlil se v náručí babičky a hodiny s ní rozprávěl o nádherných skrytých pokladech nebeského království.

Jakmile vkročil na dvůr, zavolal na paní Andromachi. Když vyšla ze svých dveří, culil se jako spokojené dítě a řekl: „Konečně, konečně se, paní Andromachi, nade mnou Bůh smiloval. Během několika dnů odjedu. Pojedu na Chalkidy.“

Žena nevěděla, jak přijmout tuto zprávu, a tak jen zůstala stát, dokud ze sebe nevypravila: „Vy odjíždíte, Vaše Eminence? A teď ...“

„Nebojte se,“ odpověděl. „Všechno Vám splatím. Všechny moje dluhy budou vyrovnány. Slibuji. Navíc, vždycky se za Vás budu modlit tak, jako za své rodiče a moji milovanou babičku. Oh, paní Andromachi, byla jste tak laskavá, když jste při mně stála v těch namáhavých dnech.“

Sklonila se, znovu a znovu líbala jeho ruku a pak už nemohla zadržet slzy.

„Jaká škoda, že odsud odjíždíte, jaká škoda,“ naříkala v zoufalství.

„Proč to říkáte?“

„Cožpak to, Vaše Eminence, nevidíte, že Bůh je vždy s Vámi. Necítíte to? Vaše přítomnost vyzařuje Boží milost na všechno kolem Vás.“

KAPITOLA V/2

Když Nektarios dorazil do krásného starobylého města Chalkidy, zima už téměř končila. Jak se cválající koně táhnoucí kočár blížily blíže k jeho cíli, byl Nektarios naplněn veselím, když viděl kolem sebe všechnu tu krásu. Ať už to byly zelené pastviny lesknoucí se po čerstvém dešti, zurčící voda malého potoka nebo záplava květů na mandlovnících, trnkách nebo třešních, nemohl si pomoci, chválil Boha a zpíval hymny o jeho božském stvoření. Jeho duše přetékala bázní k Boží moudrosti, která stvořila takovou krásu.

Nebylo to poprvé, co Nektarios spatřil toto krásné místo. Když studoval na univerzitě, ještě jako diákon, vyjeli spolu s několika přáteli na výlet, aby viděli Euriposké úžiny a dlouhý most, který je spojoval. Bylo pro ně velmi vzrušující moci vidět jediný tok na světě, jehož příliv a odliv skutečně míří šest hodin na jih a potom šest hodin na sever.

Napsal jednomu příteli z Konstantinopole a stihl si pro sebe zařídit pokoj ještě, než vyrazil z Athén. Byl ve dvoupatrovém domě a byl malý. Směřoval, jak si přál severovýchodně a východním směrem měl malý balkón.